

TELEGRAFUL ROMÂN.

Împare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserții a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibii strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 6 Septembrie 1895.

Crescerea tinerimei au luat dimensiuni tot mai mari și în sinul poporului nostru, și ați numai sunt comune, cari se nu aibă scôla în regulă, învățatori instituți cel puțin după puțină calificăți.

Suntem deci pe drumul cel mai bun de a cultiva poporul, de a-i deschide ochii, ca se vadă calea adevărului, se se scie afirma ca român între multe ispite de ați, și se pôtă rezista multelor ispite, cari ați pun la grea probă statornicia poporului în credințele și datinele străbune.

Constatând ecăsta în general ca un lucru îmbucurătoriu în sistemul nostru de educațiune, cu durere trebuie să accentuăm nisuița guvernului de a eluda dispozițiunile legii de instrucțiune, unde se dispune, ca cetățenilor se li se dea instrucțiunea în limba maternă până acolo, unde se începe instrucțiunea superiôră.

În direcțiunea ecăsta practica vieței s'a desvoltat. tocmai în direcțiune contrariă dispozițiunilor din legea de instrucțiune.

Nu numai n'a instituit statul prin locurile locuite de români scôle cu limba română ca limbă de instrucțiune, ci el tocmai în direcțiune contrariă nu a permis ridicarea de scôle medii nici chiar din mijlôcele nôstre proprii.

La începutul erei dualismului guvernul a introdus limba română, ca limbă de propunere în gimnasiile din locuri pe unde erau români, și propunerea limbei române o au incredințat unor persône distinse, cari au dat garanție, că propunerea limbei române se va face cu efect bun.

Așa s'a urmat aici în Sibii, așa și în alte locuri, și Timișôra, Lugosul Aradul, Oradea-mare și alte orașe avéu catedre pentru limba română, ca studiu obligat.

Situațiunea ecăsta s'a schimbat în măsura, în care a crescut curentul magiarisărei.

S'au delăturat persônele, căroră era incredințată propunerea limbei române, și în unele locuri catedra de limba română s'a cassat, în unele s'a mai susținut pro forma.

Studul limbei române s'a pus între studiile facultative și cu propunerea s'a incredințat unul dintre profesorii unguri, cari pricepéu ceva românesc.

În chipul ecăsta s'au eludat o practică, chemată a satisface cel puțin în parte dispozițiunilor legii.

Paralel s'au înăsprit măsurile luate în favorul magiarisărei instrucțiunei publice.

S'au magiarisat cele 4 clase superiôre ale gimnasiului din Beius, s'au strins în cătuși gimnasiul din Năsăud, prin lege s'a impus propunerea limbei și a literaturii magiare în însași limba magiară în tôte scôlele medii în cele 2 clase superiôre, și tot în limba magiară trebuie se se facă din acele studii și esamenul de maturitate.

Urmărim curentul numai în scôlele medii și constatăm tendența magiarisărei cu forța.

Între asemenea împregiurări omeni cu inimă pentru sôrtea poporului nostru s'au pus pe gânduri și au meditat asupra mijlôcelor de apărare contra acestor tendențe destructive.

Planul curentului actual de magiarisare este luarea instrucțiunei din mâinile confesiunilor și darea ei în grijirea statului. Va se dăcă magiarisărea întregii instrucțiuni publice.

Ecăsta e numai cestiune de timp, și dacă va fi ca sistemul actual se mai aibă viêtă, atunci vom ajunge se vedem, cum vom fi constrinși ca noi prin scôlele susținute de noi cu mijlôcele nôstre se contribuim la desnaționalisarea nôstră, la destrăbălarea poporului nostru, și în cele finale la magiarisare completă.

Ecăsta e icôna viitoriului scôlelor nôstre, și cu ecăsta și-au făcut sêmă toți bărbații nostri cu durere de inimă pentru sôrtea poporului nostru.

În numărul precedent al diarului nostru am publicat un concurs dela direcțiunea institutului de credit și economii „Albina”. În acel concurs ni se spune, că acest institut românesc, a înființat „masa studenților”, și 50 de elevi dela scôlele medii din loe vor avé prânț gratuit.

Ne-am informat mai de aprôpe, și am aflat că în curtea institutului „Albina” s'a edificat o sală mare, unde vor avé prânțul elevii cei 50, cari se vor afla mai vrednici de spriginire.

Noi, cari am fost studenți sêraci, căroră părinții nostri ne-au cărat în dêsăgi mâncarea din mari depărtări deci de ani, până când am putut absolve la scôle străine învățământul mediu, noi cei cari cu sêptemăna nu aveam mâncare caldă, scim ce va se dăcă pentru studenții sêrmani a avé prânțul gratuit.

Un fapt filantropic a făcut institutul „Albina”, și directorul ei executiv, care a inițiat ecăstă faptă de binefacere și de caracter special românesc, deocamdată rêsplata recunoscinței se o caute numai în consciența sa românescă.

Gândul nostru e la miseriile scôlelor nôstre în curentul bolnăvicios de ați.

„Masa studenților” dela „Abina” în ochii nostri e sêmênța de muștar, ea va iucolți, va cresce arbore mare, cu ramuri puternice, tot atâtea internate pentru băieți prin orașele cu scôle medii, internate românesci, și cea ce va strica scôla, va îndrepta internatul românesc.

Inima nôstră tresare de bucurie.

Vedem cum omeni de inimă, pe cari esistențe de tot dubii vecinic i-i suspiciônază și atacă în cele mai nobile sentimente în romanismul lor, conduși numai de binele public fără multă gâlcévă, fără a bate toba cea mare, fără a-și pune românismul în licitațiune se folosesc de pozițiunea lor favorabilă și fac fapte de iminentă valôre națională, au ochi pentru viitoriu toc-

mai acolo unde suntem mai atacați, unde putem perde mai mult, unde putem perde totul.

Gândul nostru e la miseriile scôlelor nôstre. Vedem aruncat un grăunț de muștar, din care va rêsări un arbore puternic, și ramurile lui se vor estinde asupra întregului rotogol locuit de români, căci mai avem omeni și cu inimă și cu stare.

„Albina” a aprins făclia luminei, românimea fi va fi recunoscătoare.

Grațiarea condamnaților din procesul Memorandului.

Nici o sêptemăna n'a trecut de când baronul Bánffy a promis în Șimleul Silvaniei că va propune Majestății Sale grațiarea mai multor condamnați pentru agitațiuni naționaliste, și cuvântul trup s'a făcut.

Să facă cât de des promisiuni în favorul naționalităților și tot așa de prompt se fie întru realizarea lor, și românii bucurosi vor uita pe Bánffy-Pașa de odineôră.

Luni după amédădi s'au deschis ușile temnițelor de stat din Seghedin și Vaț pentru prizonerii români judecați în procesul Memorandului.

Grația Majestății Sale a Regelui nostru le-au redat libertatea și ei astădi după o robie de un an și două luni sunt fericiți în mijlocul familiilor și amicilor lor, carii toți au suferit cu ei.

Fie binevențați și din partea nôstră, carii deși n'am aprobat întru tôte modul acțiunei politice pentru care au fost condamnați, am reprobat și ne am indignat de condamnarea lor, neadmisibilă într'un stat constituțional și liberal cum se afirmă că ar fi statul nostru.

Organele guvernului afirmă că guvernul din îndemnul propriu a propus Majestății Sale grațiarea, cele mai multe diare atât din patrie cât și din străinătate susțin însă, că gra-

FOIȚA

Divanul ad hoc în palatul „Unirei” din Blăș. *)

(T ei pateri „pârliți” de focul „năprasnic” al „Telegrafului Român”. Scena se petrece în odaia redacțiunii.)

Pater infalibillimus: „Vau pus pécatele, că nu vè voui dăce altfel, se vè legați în Nr. 36 al „Unirei” de „Telegraful Român” din Sibii. Ecăsta — după cum v'ați convins, — în loc se tacă și se țină cont de „infalibilitatea” vôstră, s'a apucat și în foiața din Nr. 96 v'a ras, dar scii, v'a ras fără săpun. Apoi ați avut voi minte?”

Apoi bine, pater infalibillior: Eu te țineam om „musical”; eu sciam, că pricepi musica lui Richard Wagner din fundament, că ai tôte operile lui grandioase în degetul cel mic, dacă nu s'a putut, se le ai în „esteptionali” tîi creeri.”

Tu te-ai apucat și ai făcut în foiața „Unirei”, după-ce s'a terminat cea mai

*) Sub „divan” se înțelegea odiniôră „focul stat” al țerii. — Rêspons „Unirei” Nr. 37 din 14 Septembrie 1895.

din urmă adunare românescă din acest an, o recensiuie „classică”, plină de comparații „năsdărăvane”: Aucti acolo: că „Mesterul Manole” e egal cu Lohengrin ori cu Tannhäuser; că Baireuth-ul român e egal cu Baireuth-ul german; că și noi Români avem un „Wagner”; și că din considerațiuni „înalte” „artistice” are se se institue un „telefon” „fenomnal” între Baireuth-ul românesc și cel german, ca se nu fie „proști” aia de nemți lipsiți de „prea fericita” ocaziune d'a aucti barem din distanță „tonurile divine” ale primadonului vostru!..... Apoi astea sunt comparații făcute de un om „recunoscut, ca capacitate musicală”?!

Te-a pus césul ăl rêu și ai „nebunit” și pe ăști-lalți colegi ai tîi de „jurnalistică” și v'ați dus cu toții la München, ca se vè faceți „infalibilitatea” de rîs și se căutați pe „rêposatul” rege, Ludovic II, ca se vè „patenteze” din mormânt Wagneriadele.

Apoi bine, tu n'ai scuit atât, că Ludovic II. e mort de mult?!... Ce „artist” mai esti și tu?!.....

Și acum, ce se-i faceți „Telegrafului Român”? Vorbesce....

Pater infalibillior (palid, ca un

om, care ar sta înaintea tribunalelor de inchisiție, instituite tot de „infalibili”). Vè rog de iertare, infalibillime! Până astădi am trăit în idea, că nu esistă om pe lume, afară de mine, care se pricepă pe Wagner, cum se cade. „Înalte cercuri musicale” au apreciat „autoritateea artistică”. Astădi însă, durere, m'am convins de contrariul. Afurisitul de „Telegraf” m'a făcut, se m'uit în oglindă și se vèd cu ochii mei proprii, cât de „falibillimă” e „infalibilitatea” mea „musicală”. Dar sciu eu, ce am se fac: Cât mai curênd m'eu voi duce cu corabia din „der fliegende Holländer” la Sibii și-i voui dăce autorului „teribilei foite” cu voce tare: „Din causă, că nu m'ei taie capul, se-și rêspond, m'eu voui ruga de autoritatea „ta” superiôră, se te pună la regulă, ca se scap de tine!”.....

Pater infalibilis dăce a parte mormăind: „Doar n'o va face”....

După ce l'a mai lasat pârtagul, pater infalibillior continuă astfel: „Sau, ca se nu m'ei mai fac de rîs, ca și în călătoria dela München, Vè rog, infalibillime, se dați o „bulă”, în care se escumunicați pe autorul dela „Telegraful Român”.

Pater infalibillimus: „Cu alte cu vinte tu vrei se m'eu „seduci” și pe mine, ca se m'eu fac și eu de rîs”.

Pater infalibilis a parte: „Doar n'o va face”.

Pater infalibillior: „Dacă cu ecăsta nu vè învoiți, se facem un foc mare după obiceiul antecesorilor nostrii „infalibili” și se ardem „Tel. Rom.”

Pater infalibilis a parte: „Doar n'o va face”.

Pater infalibillior: Sau mai bine, se punem mâna pe autorul și pentru că noi față cu „foiața ecăea” stăm într'o „totală impotență intelectuală” de a-i rêsponde”, se l'ardem pe rug....

Pater infalibilis a parte: „Doar n'o va face”

Pater infalibillior: „Trebuie se facem ceva cu autorul dela „Telegraful Român”. Aucti acolo! După ce ne-a dovedit până la evidentă „înalta nôstră pricepere musicală”, apoi n'are de lucru și ne-o spune verde, că n'avem nici o idee despre „prostul” ăla de Cant, ci ne mulțumim numai cu „sacra” „logică” a „infalibilității”. — Afurisitul de autor, dăce, că papa e om, par'că nu ne spune istoria, că s'a întâmplat, se fie și altceva. Afurisitul

tiarea este efectul intrării României în tripla alianță, că s'a decis în Ischl când cu visita Regelui Carol la Regele nostru, că inițiativa s'a luat în București și că pornită din ministerul de externe al Austro-Ungariei a sosit ca lucru gata în biroul cabinetului Bánffy, ér „Timpul“ organul guvernului din București, reproduce această scire „fără comentariu.“

Noi nu cercăm de unde a isvorit lucrul bun, carele trebuie să înveselăscă pe toți românii, ci ne bucurăm că s'a făcut ori cum s'a făcut, ne închinăm naintea simțului de dreptate al Regelui și atribuim de merit pentru guvern, că a făcut propunerea pentru grațiere ori de unde ar fi fost ea inițiată, și că a știut alege momentul potrivit atât pentru Majestatea Sa, carele, dacă este adevărat că și Regele României s'a întrepris pentru grațiere, acuma când la reintorcere din străinătate va fi oșpele reședinței din Viena, își va întâmpina înaltul oșpe cu faptul împlinit, ér când din incidentul manevrelor va cerceta Transilvania și în special Clușul, unde s'a făurit aspra condamnare, va afla inima credinciosului seu popor român mai veselă, cu o rană mai puțin, — cât și pentru însiși prizonierii, carii cu familiile lor deranjate sosesc destul de timpuriu acasă, ca să-și continue afacerile și îngrijirile normale.

Considerăm însă lucrul numai de începutul începutului.

Pentru-că actul nici ca atare nu este complet.

Complet ar fi numai dacă toate procesele și toate condamnările, provenite mijlocit și nemijlocit din incidentul Memorandului s'ar curma

Din incidentul Memorandului și al pertractării din Cluș s'au scris articolii pentru care s'au condamnat redactorul „Dreptății“ Dr. Branisce și un redactor al „Zastavei“, și acești doi redactori au rămas încă în temniță.

Tot din incidentul condamnării pentru memorandum s'au intentat o mulțime de procese și sunt încă unele în curgere pentru aderențe către condamnații eliberați deja, ér procesele nu sunt sistate și pe unii din condamnați îi așteaptă temnița.

Intențiunea, credem noi, a fost, ca procesul memorandumului cu toate consecințele sale să se ieșă dela ordinea zilei.

Asta încă nu s'a făcut trebuie să se facă.

Dar chiar dacă se va face și acesta, încă tot nu s'a făcut alta decât numai un început, ca să se pótă în-

cepe crearea unui *modus vivendi* pentru Români în statul nostru.

Relele pentru cari conferențele naționale au decis ca să se facă un memorandum către Corónă, și în care cestiune numai în privința timpului prezentării Memorandului la Corónă au fost păreri deosebite între conducătorii Românilor — nu s'au curmat, din contră dela Memorand încóce s'au sporit.

Unicul bărbat de stat, fostul ministru Hieronimy avuse curajul a recunoșce că între gravaminele Românilor sunt unele și de acelea, cari sunt juste, și promisese cel puțin modificarea legii electorale, dar în urma admonițiunii lui C. Tisza, nici el n'a mai cutezat să vorbescă de ea, și astăzi nime nu voiesce să mai audă de această reformă, fără care nu credem, că românii din Transilvania ar puté abandona politica de pasivitate față cu parlamentul Ungariei, observată de un pătrar de secol.

Dacă Hieronimy avea bunul tact de a face nainte de a întreprinde călătoria sa prin Transilvania, aceea ce a făcut acum br. Bánffy, călătoria lui negreșit avea alt rezultat, și astăzi sigur nici cei dela putere, nici noi n'am fi acolo unde suntem.

Legile existente pentru Români parte nu există parte se execută cu mai multă asprime decât pentru alții.

În special legea pentru egala îndreptățire a naționalităților, pentru români, este litera mórta, pentru compatrioții nostri sași p. e. este lege vie.

Legile și ordinațiunile scolare și bisericesci în aplicare pentru unii sunt preserate cu zahar pentru noi cu ardeiu.

Dotatiunea bisericilor pentru protestanți se urcă și se pune la dispozițiunea bisericeii, noue nici aceea nu ni-se dă ce s'a eredit dela regimul absolutistic și a devenit un mijloc de cortesire în mâna organelor politice.

Deși un popor de milioane cu biserică națională, noi carii la început avém cel puțin în ministerul de culte și instrucțiune publică un secretar de stat, astăzi n'avem nici măcar un cancelist.

Dar ce se mai amintim aci ca suri concrete.

Tótă lumea știe, că noi deși cel mai loial popor din patrie sub pretext că suntem Daco-romanisti, că ni-suim la desmembrarea patriei și că prin urmare suntem patrioți suspecti, suntem copii vitregi ai mamei comune, suntem tractați cu măsuri excepționale.

Cerem sanarea acestei situațiuni nesuportabile, și ne place a crede că prin actul de grațiere de care ne ocupăm, s'a făcut începutul începutului și în această direcțiune.

Așa să fie!

Revista politică.

Diarul „Abendpost“ din Viena publică următorea preinaltă scrisóre cu datul 11 Septembrie a. c., care a adresat-o M. S. Impăratul și Regele nostru M. S. Impăratului Germaniei: „Maiestatea Vóstră imperială și regală Mi-ați făcut o mare bucurie cu invitarea la manevrele armatei Vóstre. Ea Mi-a fost binevenită înainte de tóte ca o dovadă repetită despre sentimentele de prietenie atât de scumpe Mie și armatei Mele, și am simțit o deosebită distincțiune, că am putut petrece din nou în mijlocul gloriosei armate a Maiestății Vóstre imperiale și regale. O adevărată satisfacție a umplut inima mea prin faptul, că prin înalta demnitate, cu care Maiestatea Vóstră imperială și regală ați binevoit, să Mă onorați, M'am apropiat încă și mai tare de armata Maiestății Vóstre imperiale și regale. Insuflețit de dorința de a stringe și mai tare relațiunile intime ale armatelor Nóstre, Imi servește de deosebită bucurie a Vă ruga pe Maiestatea Vóstră imperială și regală să binevoiți ca colonel-proprietar (Oberstinhaber) a duor regimente a mai purta și uniforma unui general de cavalerie din armata Mea. Acesta va privi în acest fapt o distincțiune înaltă și un nou gaj pentru credincioasa noastră frățietate de arme.“

* * *

În Austria se știe, că va fi însărcinat cu formarea noului cabinet ministerial contele Badeni. Ministerul va fi compus astfel: Contele Casimir Badeni prim-ministru și la interne, Bilinski la finanțe, Gautschi la instrucțiune, Glanz la comerț, Gleispach la justiție, și Ledebur la agricultură. În 14 zile va urma publicarea în fóia oficială și ministerul cel nou își va începe activitatea.

Între punctele din programul noului guvern se vorbește despre o nouă lege electorală, care se le placă tuturor partidelor. Guvernul va pune mare pond pe executarea reformelor în ce privesc darea către stat. În ce privesc convenția cu Ungaria, guvernul va sta pe acel punct de vedere, că reînnoirea ei e o necesitate de stat.

Unui deputat unguresc, care l'a felicitat pe contele Badeni (la Ischl), i-a răspuns acesta în următorul chip: „N'ai la ce să-mi gratulezi. În Austria este guvernarea numai o sarcină. La voi în Ungaria e cu mult mai ușor; la voi se pótă reștima fiecare guvern pe o partidă, pentru că partidele se grupéză după principii, nu ca la noi după naționalități. Din această cauză la noi acum e numai un ministeriu de interese. Astăzi e vorba numai de aceea, să pășesti energic față de toate partidele estreme, pe ultraști să-i opresci pe toate terenele.“

* * *

În Berlin s'au răspândit sciri, că bătrânul cancelar, Hohenlohe, va demisiona. Se știe, că el din capul locului a declarat, că primesc funcțiunea numai în mod provizoriu. Unele gazete aduc demisiunea în combinație cu „legea excepțională“, care ar avé s'o voteze Reichstagul contra socialiștilor; se știe, că cancelarul nu s'ar prea învói, să presente o astfel de lege camerei. Părerea acesta din urmă e foarte problematică, mai ales pentru că mai tóte foile din Germania au convenit în idea, ca deocamdată să nu se facă o astfel de lege, deși din Friedrichsruh cam vin astfel de inspirații. Din tóte se vede, că nu e nimic serios cu demisiunea cancelarului.

* * *

În Belgrad s'a ținut în Lunia trecută o întrunire monstră a liberalilor, la care s'au contopit partidele lui Avacumovici și a lui Ribarac într'una și i-au făcut grandioase manifestații fostului regent, Iovan

Risticii. Acesta a vorbit pentru primadată, dela 1892, de când a căzut, la o întrunire politică. Vorbirea acestui însemnat bărbat de stat al Sârbiei e mai mult decât o vorbire politică, e programul de guvernare, la care pótă ajunge în cel mai scurt timp. Punctele esențiale din vorbirea lui sunt următorele: După tóte semnele perioada de pace în Orient s'apropie cu mult mai tare de sfârșitul ei, decât pótă și-ar închipui cineva. Sârbia n'are nici un motiv, să provóce evenimente, dar nici nu-i e permis, să le aștepte nepregătita. Dela înțelepciunea și dreptatea actualului Sultan poți aștepta, că va susține pacinica desvoltare a Macedoniei, prin introducerea unor reforme potrivite cu spiritul timpului, și prin o dreptate egală către tóte naționalitățile. Sârbia de astăzi n'are nici un interes, să slăbescă puterea Sultanului; dacă s'ar găsi însă cineva, care din considerare către situațiunea noastră financiară, să îndrăsnescă, să deslege cestia macedonă fără noi sau contra noastră, acela s'ar înșela în calculul său. Sârbia a deslegat cele mai mari probleme naționale cu mai puține mijloce. Sună cam paradocs, dar e așa, și noi (sârbii) lucrăm mai cuminte fără bani decât cu bani. Magazinele noastre de bucate sunt aliații nostri cei mai sinceri; de altfel poporul știe, să supóte și lipsă. Revenind la cestiile orientale Risticii condamnă rășboiul din 1885. Rumelia de ost s'a ținut din vechime de bulgari; nu stă lucrul însă așa cu Macedonia, care este o moștenire pe deplin îndreptățită a naționalității sârbesce. Interesele noastre cele mai vitale sunt în Macedonia și Sârbia vechiă. Cine ar încerca, să lucreze contra acestora, nu va găsi uniți și se va convinge, că Sârbia nu stă singură în anul 1878 mi-a spus cel mai mare bărbat de stat al Europei: „O țară bine înarmată este totdeauna un aliat căutat, chiar dacă este mai mică în teritoriu.“

Risticii e mulțămît cu deslegarea situației financiare; Serbia se țină la vața ei ca stat. În ce privesc constituția, liberalii vor evita estremele. Constituția din 1888 trebuie revizuită, în acest sens, cea din 1869 e un anahronism. Dar pentru tóte impregiurările și pentru ori și care constituție sunt de trebuință caractere, cari trebuie să fie mai întâi formate. Dreptul acesta îl are partida liberală, care nici odată nu și-a denegat credința politică. Decenii întregi a muncit această partidă fără de a provoca sdruncinări sociale, fără lovituri de stat și fără de a duce țara pe căi periculoase. Acestă direcțiune o va observa negreșit și în viitor.

Centenariul al doilea al sânteii Uniri.

(Urmare.)

II.

„Cum, cum nu, noi nu șcim, șcim numai bunul Dumnezeu, dar destul, că poporul român deodată s'a vădut înjugat în carul imperiului bizantin... și érași: „cum, cum nu, noi nu șcim, șcim numai bunul Dumnezeu, dar destul că poporul românesc după aceea a fost tras și el după stăpânul său în nefericita desbinare dela biserica sântului Petru Asemenea unor vampiri au dat năvală fanarioti și sârboteii asupra acestui popor nefericit, ca să i sugă nu numai sângele din vine, ci și mēdua din óse... Apoi: „S'au însoțit acestor vampiri ai poporului român alții noi calvinii din Ardél“ esclamă dl autor.

La această exclamare atât de tendențioasă, putem să-i răspundem și noi așa:

Cum, cum nu, noi nu șcim, șcim numai bunul Dumnezeu dar destul că poporul român (incă cu mult înainte de dărēmarea imperiului român oriental deodată s'a vădut înjugat la ca-

știe, că fiind papa om, și fiind toți ómenii falibili, după „logică“ și papa trebuie, să fie falibil. Apoi, infalibillime, este asta „logică“ potrivită cu secolul luminilor?! Să îndrăsnescă el, să știe, că nu există om pe lume (papa inclusiv) fără greșială!! Mare cutezanță!! Apoi nu merită, să-l stărimăm cu „mânile“, dacă nu putem cu „capul“?!

Pater infalibilis a parte: „Doar n'o va face.“

(Urméză o pauză lungă.)

Pater infalibillimus mánios: „Cu durere trebuie, să constat și eu, că atât în ce privesc „musica“, cât și în ce privesc „logica“, tu, infalibilior, și cu ai tēi dela „Unirea“, ați ajuns în urma foitei din „Tel. Rom.“ într'un corn de capră. Ori câte vei știe, afirm și eu, că, „nu vē taie capul“ nici în „musica“, nici în „logica“ și nici în „jurnalistica“.

De aceea ascultă și înțelege (par'că era cardinalul, care cântă blăstemul din opera „La Juive“ Jidovóica“, de Halévy — nu de Wagner):

„Fiind că m'am convins pe deplin, că în Sibiu, adevărat in partibus infi-

delium, nu sunteți și nu veți fi în stare, să faceți pe „propaganda fide“ și să capacitați pe ómeni pentru „infalibilitate“, enunț în puterea „mea“ următorii conclud nestrămutabil: Tu, pater infalibilior și cu toți ai tēi dela „Unirea“, sunteți din minutul acesta transferați. Residenta vóstră „permanentă“, — pe care sunt silit și trebuie, să vi-o designez, — este institutul clienților pentru psihiatrie, „Măruța“ din București.*) Póte, că acolo veți putea fi mai cu succes „misionari“ „nelogici“! — În Sibiu însă ați mncat-o nespălată!!

Pater infalibilis a parte cam speriat: „Dór n'o fa face“...

Pater infalibillimus (furios către pater infalibilis): „Taci odată, numai mormăi: Am făcut-o și basta!**)“

Ortodocsul.

*) Ferescă D-șeu pe tot omul!

**) Reproducerea acestei foite e permisă numai „Unirei“, ca un nou și puternic motiv pentru mila cetitorilor săi, milă, la care a apelat în Nr. 37 a. c.

rul regatului ungar. Cum, cum nu, noi nu scim, scie numai bunul Dumnezeu dar destul că după aceea o neînsemnată parte a poporului românesc în frunte cu un arhieru trădătoriu de cele sfinte și laș au fost tras și el după stăpânul seu în nefericita desbinare dela biserica universală creștină (acum biserica ortodoxă pentru un blid delinte. Asemenea unor vampiri au dat năvală iesuiții și ungurii asupra acestui popor nefericit, ca să i sugă nu numai sângele din vine, ci și miedu din oase. S'au mai însoțit acestor vampirii ai poporului român și papii dela Roma pentru filerii s. Petru.

Te întreb dle autor: ți convine acest răspuns? Trebuie să-ți convină, dacă ambii stăm pe același punct de vedere înțelul poporului român aiurea și nu în biserica sa până la „s. Unire.“ Ba eu susțin că e cu mult mai mult justificat răspunsul meu decât aserțiunea D-tale, și ță pentru ce:

Poporul român n'a fost nici odată înjugat la carul imperiului bizantin așa precum înțelege dl autor. El a ajuns membru al acestui imperiu pe cale pacinică, când cu ocaziunea împărțirii imperiului roman în imperiul de răsărit cu reședința în Constantinopol (vechil Bizanț, după ce a fost strămutată reședința deja aici de mai înainte prin Constantin cel mare pentru întreg imperiul roman) și în imperiul de apus cu reședința în Roma, vechea reședință a întregului imperiu.

Apoi nu stă nici acea afirmațiune a dlui autor, că poporul român după aceea, adică după ce a fost înjugat la carul imperiului bizantin, a fost tras și el după stăpânul seu în nefericita desbinare dela biserica „s. Petru.“ ță pentru ce:

Pe timpul împărțirii imperiului roman în imperiul de răsărit și în imperiul de apus prin Teodosiu cel mare, și chiar multe vécuri după aceea, biserica creștină nu era desbinată așa precum este ea desbinată azi din cauza eresiilor papilor dela Roma, ci fie-care biserică particulară națională respective dintr'o prefectură ori provincie politică era independentă față de toate celelalte biserici în cele administrative, ba unele chiar și în cele ale cultului divin, așa după cum era cu prinsă în cadrul unei episcopii, metropolii ori patriarhii, și numai prin unitatea credinței erau dependente unele de altele și toate între sine. Deci nici poporul român n'a putut fi tras în nici o desbinare, până când această nu exista. El s'a vécuit tras după stăpânul seu numai atunci în nefericita desbinare de către scaunul sântului Petru, precum se exprimă dl autor, când însuși acest scaun s'a desbinat prin învățăturile sale eretice și schismatice de către biserica creștină originală, acum biserica ortodoxă, ăr el a rămas dimpreună cu „stăpânul“ seu și mai departe credincios acestei biserici.

Apoi și în cele administrative nu mai până atunci a fost poporul român supus „scaunului sântului Petru“ până când și intru cât a fost sub imediata jurisdicțiune a episcopului din Roma locuind în diecesa acestuia în Italia înainte de colonizarea sa în Dacia și după această numai până când și intru cât protopopore n'ar fi avut episcopul seu propriu ori episcop vecin mai aprópe ca episcopul din Roma. Astfel a fost prașa primitivă în biserică peste tot, și astfel este ea și azi în biserica ortodoxă.

Cum s'a făcut desbinarea în biserica creștină: în biserica orientală și biserica occidentală, după împărțirea imperiului roman în imperiul de răsărit și imperiul de apus; cum s'a făcut apoi desbinarea în biserica occidentală, în biserica papistașă și biserica reformată, ăr de aci multe alte desbinări și nefericiri venite asupra popórelor etc, scim prea bine cu toții,

și nu va nega nimeni adevărul, că la toate aceste mari desbinări și nefericiri cauza cea mai mare au fost eresiile, schismele și abuzurile de putere ale papilor dela Roma. De aceea nici nu stăruim asupra lor.

Nu-i vorba, își au și patriarhii din Constantinopol păcatele lor și le-au și plătit foarte scump mai târziu, în tocmăi ca și papii dela Roma pe ale lor, dar păcatele aceloră sunt numai păcate infiltrate întrînșii de către papii dela Roma, și nici urmări atât de desastrose n'au lăsat pentru viața morală ale popórelor lor în seculii următorii, cum au lăsat acestia din urmă pentru ale lor.

A pune însă nefericirile politice ale unui popor în căra bisericei sale când și acesta era asupra și doborâtă la pământ nu numai din partea păgânilor ci chiar și din partea bisericei sale surore, nu e lucru numai nedrept, ci e chiar barbar.

Dar apoi a și profita de nenorocirile acelei biserice numai căci nu i se supune în contra învățăturilor lui Isus Christos, apoi acesta este tot atât ca, a te asocia cu cei ce aprind ca să poți ucide și jăfui mai ușor.

Și tocmăi acesta a făcut o biserică „sântului Petru“ față de biserica ortodoxă și în special față de poporul român, până la „s. Unire“ și în parte și de atunci încóce.

În loc ca să-i fie recunoscătoare și să se întorcă ăr în sinul ei, face tocmăi contrariul.

Aci mă va întreba, pôte dl autor: ce are de a mulțami biserica occidentală bisericei orientale ori popórele aceleia popórelor ceistealte?

ță pentru ce:

Până când biserica orientală s'a luptat cu mohamedanismul și până când popórele ortodoxe din orient au ținut peptul cu popórele păgâne din jurul lor, până atunci biserica occidentală și popórele aparținătoare ei, s'au organizat și consolidat, nu numai pe terenul bisericesc, ci și pe cel cultural și material. Că totuși aceste popóre ortodoxe crescine din orient au fost învinse pe mulți ani și s'au dimpreună cu biserica lor cu tot islamului, cauza e, că parte dușmanii lor au fost foarte mulți și puternici, parte că puterea lumescă s'a amestecat prea mult în afacerile interne ale bisericei de unde s'au produs apoi neînțelegeri și în cler. parte că clerul papistaș n'a lăsat nefolosită nici o astfel de ocaziune pentru de a pescui în turbure, și apoi mai pe sus de toate, că papii dela Roma tocmăi pe când se bucurau de deplină putere suverană lumescă, au privit indiferenți până când Mohamed și-a băgat sabia în inima bisericei orientale și în inima imperiului oriental roman, fără ca să cugete la pericolul ce amenință prin această lovitură întrîga creștinătate.

Pentru ce? Pentru că biserica ortodoxă n'a voit să primescă jugul papal în contra învățăturilor lui Isus Christos!

Au fost și papii mai luminați cari au recunoscut victoriile glorioase ale unui Ioan Corvin de Huniad, Stefan cel mare, Michaiu Vitezul și alții, raportate contra Mohamedanilor în favorul creștinătății, dar s'au mulțamit numai cu atăta, și nimic mai mult n'au făcut, cum ar fi trebuit și au putut face, ca să le dea mână de ajutoriu să-i pótă înfrânge pentru totdeauna și astfel să contribuie și ei în modul recerut pentru delăturarea pericolului ce amenință întrîga creștinătate și cultura omenimei. Iar când au întreprins câte ceva (cruciadele), au făcut aceste totdeauna făcând proselitism în biserica orientală și subjugând popórele aparținătoare ei. (Imperiul latin din Constantinopol.)

Să se fi luptat papii dela Roma cu puterea lor de odinórá n'au putut cultura și adevăr și nu numai pentru supremație preste biserici, popóre

și împărați și să fi folosit averile lor colosale stórse prin abuzuri de tot felul numai pentru de a propaga moralitatea, deși nu suntem pentru principiul că scopul sfîntesc mijlócele, azi întrîga creștinătate și multe popóre chiar păgâne din jurul ei ar sta pe o tréptă de bunăstare materială, culturală și mai presus de toate morală cu mult mai înaltă de cum stau; dar așa banii s'au dus, puterea lumescă și o-au pierdut și popórele totuși s'au ridicat pe toate terenurile vieții, de și ceva mai târziu.

Nu vreau să le neg nici meritele unor papii, ce le-au raportat pe terenul cultural și moral la unele popóre, dar acestea tot nu sunt în proporție, și nici odată nu vor pute să fie cândva atât de mari, ca să dorim vreodată ca următorii lor să ajungă ăr la putere suverană lumescă ori să le recunoscem când-vă vre o supremație în biserica lui Christos așa precum o cer ei în contra învățăturilor divinului nostru învățătoriu.

(Va urma).

Noutăți.

Conclusele comitetului central-electoral al comitatului Sibiu, referitoare la reclamațiunile contra listelor alegătorilor dietali din cele patru cercuri electorale ale acestui comitat pentru anul 1896, sunt espuse spre vedere publică în oficiul de vice-comite în timpul din 20 până la 30 l. c.

* * *

Comisiunea de conscriere a comitatului Sibiu, compusă din incidentul conscrierii datelor agricole statistice, va ținé în în 20 l. c. la 9 óre a. m. ședința în sala cea mare din edificiul comitatens.

* * *

Invitare. Reuniunea învățătorilor gr. or. români din districtul Sighișórei aranzăză cu ocaziunea adunării generale din a. c. ținând în Hașfaléu în ziua de 10 Septembrie v. a. o producțiune literală împreună cu dans ce va avea loc în scóla română din loc. Program: 1. „Cuvént ocașional“ rostit de Zacharie Ganea preot în Ferihaz. 2. „Noua călugăriță“, solo de D. Stuchirean învăț. în Bertan. 3. „Limba mea“, poezie de Nivu Stejărel, declamată de d-șóra Victoria Ganea. 4. „Pisica“, comedie în I act de Theochar Alecsi. 5. „Condamnarea strugurului“, poezie declamată de D. Stuchirean învăț. în Bertan. După producțiune urmază joc. Inceputul cu „Călugeriu“. Tacsă de intrare: pentru membrii și țărani 30 cr. pentru familia până la 3 membri 1 fl. peste 3 membri 1 fl. 50. Inceputul la 8 óre s'era. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii. Ofertele și suprasolvirile se cuitéză publice. NB. Pentru vuptuale se se îngrijesc fie-care.

* * *

Rectificare. În concursul „Albinei“ publicat în n-rul precedent al fóiei noastre, unde se ăice, că tinerii vor căpéta prânđ gratuit „dela 1/13 Octóbre până la 18/30 Iunie a. c.“ se se precépă „dela 1/13 Octóbre a. c. până la 18/30 Iunie 1896“.

* * *

Fermecătórele din Botoșani. Poliția din Botoșani a descoperit două individe, anume Paulina Munténu și Roza lui Ioniță Ștefan, care retrase în împrejurimile singuraticale ale fostei velnițe a lui Pascal Beraru esercitau meseria de fermecătóre, descântătoare, ghicitoare, tãmaduitoare de ori-ce bóla, cu un cuvént tãcătóre de minuni, serie „Vocea Botoșanilor“.

Afară de mijlócele usitate în genere, cele ce se ocupă cu această meserie, Paulina și Roza, povestesc descoperitori, recurgéu și la ajutorul diavolului, pentru vindecarea unor anume bóle.

Pe la miezul nopței, pacienții ținúți în „cura medicală“ auđiau vucte sinistre prin pod și pe la ferestri, simțeau greutăți pe piept, erau siguri în sfârșit că diavolul vine să-i vindece. Mulți avéu chiar halucinații.

Pentru desfăcut de fapt réu, pacientele le erau desbrăcate și obligate să facă mătâni la nisce óle nóue pline cu apă și în-

conjurate de luminări, în care timp zgomotele sinistre nu mai încetău.

Lumea de tot felul, chiar din societățile „superióre“, alergă în pelerinagiu la aceste fãoătóre de minuni.

Cu chipul acesta bólele erau sau nu erau vindecate, dar individelor le mergea de minune tréba, căci tacsese erau foarte urcate. Numai pentru desfăcut trebuia să se plătescă 25 lei.

Convocări.

„Reuniunea învățătorilor români gr. or. din districtul al X-lea Brașov“, al arhiericeei Trisilvaniei și va ținé adunarea sa generală la 25, 26 și 27 Septembrie st. v. a. c. în comuna Rotbav, cu următórea

Programă:

Membrii reuniunii vor asista Luni, 25 Septembrie la 9 óre a. m. în corpore la serviciul divin împreună cu invocarea Duhului sânt și parastas în memoria membrilor decedați ai reuniunii. Va urma apoi:

Ședința I-a, Luni 25 Septembrie la 10 óre a. m.

1. Deschiderea ședinței prin presidiu.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1894/95.
4. Raportul cassarului despre averea reuniunii.
5. Raportul bibliotecarului.
6. Alegerea comisiunilor revédătóre și de scontrare.

7. Raportul special al comitetului asupra temei lucrate în despărțiminte: „Cari sunt manualele cele mai practice din obiectul religiunii spre a pute fi folosite cu succes în scólele noastre elementare?“

Ședința a II-a, Luni 25 Sept. la 3 óre p. m.

8. „Uniformitatea terminologiei în obiectul limbei materne“.
9. Raportul special al comitetului asupra temei lucrate în despărțiminte: „Descrierea sobolului“, prelegere practică.

Ședința a III-a, Marți 26 Sept. la 9 óre a. m.

10. Raportul special al comitetului reuniunii asupra temelor lucrate în despărțiminte:

a) Cari sunt manualele cele mai practice din obiectul limbei materne spre a pute fi folosite cu succes în scólele noastre elementare?“

b) „Care ar fi materialul cel mai potrivit din obiectul limbei magiare pentru scólele noastre populare, împărțirea lui după cursuri și modul de predare?“

Ședința a IV-a, Marți 26 Sept. la 3 óre p. m.

11. Discusiune asupra proiectului de „Regulament pentru organizarea învățăméntului în metropolie“.

Ședința a V-a, Mercuri 27 Sept. la 9 óre a. m.

12. „Cultivarea simțului de iubire al elevului către locul natal“, temă lucrată de dl președinte I. Popea.

Ședința a VI-a, Miercuri 27 Sept. la 3 óre p. m.

13. Rapórttele comisiunilor.
14. Stabilirea bugetului pro 1895/96.
15. Propuneri de sine stătátóre.

Din ședința comitetului central al reuniunii ținută la 9 Iunie v. 1895.

Ioan Dariu,
v. președ.

Nicolae Bãrsan,
secretar I.

Comitetul reuniunii femeilor române din Mediaș și giur, în puterea § 8 din St. reuniunii, pentru alegerea de presidentă în locul decedatei Maria Roman nãsc. Popescu, conchiamă prin această adunarea generală estraordinară pe 17/29 Septembrie a. c. d. am. la 2 óre în scóla gr. or. din Mediaș, cu adausul: că comitetul ține ședința estraordinară în aceeași și și localitate la 11 óre a. m.

Mediaș, 12 Septembrie 1895.

Din ședința comitetului reuniunii.

Iustina Chendi, Sofia Pușcariu,
pres. prov. secretară.

Nr. 441/895.

[171] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a treia din comuna Calbor, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Tel. Român”.

Emolumentele împreună cu acest post dau un venit anual în sumă de 528 fl.

Concurenții au a-și insinua cere-urile instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial, oficiul protopresbiteral gr.-or. al trac-tului Agnita.

Agnita, 3 Martiu 1895.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 319/885

[164] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești vacante din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brateiu, cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemne de fac.

2. Ernea săsescă, cu salariu anual de 300 fl. v. a. din repartiție și lemne de foc.

3. Hașag, cu salariu anual de 300 fl. v. a. din repartiția,

4. Lepindea, cu salariu anual de 300 fl. v. a. din repartiție.

Concursurile instruite cu documen-tele recerute de normele în vigoare,

să se așternă subsemnatului oficiu pro-topresbiterel în termenul deschis.

Mediaș, 10 August 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Me-diașului, în conțelegere cu comitetul parochial respective.

Romul Mircea,
adm. protop.

Nr. 311/1895

[165] 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea stațiunilor învățătorești la școlile gr. or. din mai jos numitele comune bisericesti în protopresbiteratul Murș-Oșorheiului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare și anume:

1. Gernesig, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și locuință în edi-ficiul școlii;

2. Laslăul român, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și locuință în edificiul școlii;

3. Petea de câmpie, cu sa-lariu anual de 300 fl. v. a. și locuință în edificiul școlii.

Informațiuni mai ample despre starea acestor școlii, modul de plătire al salariilor etc se pot lua dela sub-semnatul protopresbiter.

Petițiunile concursuale în regulă instruite, să se adreseze la subsem-natul oficiu ppresbiteral cu observarea termenului preclus.

M. Oșorhei, 20 August 1895.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al M. Oșorheiului în conțelegere cu respec-tivele comitete parohiale.

Nicolau Maneaguțiu,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vânzare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat . . .	fl. 15.—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat . . .	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin . . .	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. . .	20.—
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg. . .	75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat . . .	75.—
Proscomidia altarului . . .	25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. . .	10.—
Rânduiala la sfințirea bisericilor . . .	2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat . . .	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. . .	24.—
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat . . .	25.—
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. . .	25.—
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. . .	20.—
Aritmetica, de P. Dima . . .	32.—
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = . . .	45.—
Aritmetica după Lurz . . .	20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = . . .	35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. . .	40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. . .	30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată . . .	70.—
Catechism de M. Toma . . .	30.—
Catechism bogat . . .	50.—
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă . . .	15.—
Comput de Ioan Popescu . . .	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă . . .	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă . . .	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu . . .	10.—
Culegere de cântecenaționale . . .	25.—
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. . .	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii . . .	12.—
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. . .	20.—
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. . .	20.—
Chemia elementară de Vlaicu . . .	80.—
Chemia anorganică de Filipescu . . .	80.—
Drepturile și datorințele civile . . .	20.—
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu . . .	30.—
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu . . .	30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu . . .	30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu . . .	30.—
Fisica de Făgărășan . . .	40.—
Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = . . .	24.—
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg. . .	35.—
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărășan . . .	30.—

Geografia pentru școlile medii de Moldovan & Făgărășan I. . .	fl. 1.20
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărășan II. . .	50.—
Geografia pentru școlile medii de Făgărășan & Bârsan II. . .	1.—
Gramatica română de I. Dariu . . .	25.—
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky . . .	1.—
Istoria biblică pentru școl. populare . . .	30.—
Istoria biblică pentru școlile medii . . .	55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. . .	3.—
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu . . .	1.50
Istoria bisericescă ptru școl. pop. . .	35.—
Istoria bisericescă pentru școlile medii I. II. . .	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop . . .	25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan . . .	26.—
Istoria Ungariei pentru școlile secundare de V. Goldiș . . .	80.—
Istoria universală pentru școlile secundare de V. Goldiș . . .	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = . . .	60.—
Istoria literaturii române de Lazariciu . . .	1.—
Legendar român de V. Petri . . .	50.—
Legendar magiar român de N. Putnoky . . .	30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă . . .	40.—
Mărturisirea ortodoxă . . .	1.20
Pastorala veche . . .	1.—
Pastorala nouă . . .	1.50
Pomăritul de D. Comșa . . .	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu . . .	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu . . .	2.—
Teologia dogmatică . . .	1.—
Teologia morală . . .	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky . . .	70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea . . .	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale . . .	1.—
Enchiridion s'au carte manulă de canoane . . .	4.—
Învățătorul și poporul de Marienescu . . .	50.—
Polemia contra Heliad . . .	50.—
Calendarul pe anul 1895 . . .	30.—
Scrisori apologetice . . .	50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu . . .	50.—
Scrierea sf. Ioan gură de aur . . .	50.—
Vocabular român germân . . .	70.—
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja . . .	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja . . .	65.—
Antologie română de Manliu . . .	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan . . .	20.—
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea școlară . . .	10.—
Codicele de Mateiu Voilean . . .	80.—
Colinde de A. Marienescu . . .	1.10
Compas românesc de P. Petrescu . . .	50.—
Cuvântări funebreale de Z. Boiu . . .	1.50
Crestomația română de I. Manliu . . .	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu . . .	2.—
Descănțețe populare de Marian . . .	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu . . .	2.50

Doine și strigături de St. Muntean . . .	fl. —12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț . . .	80.—
În memoria lui G. Bariț peșii de G. Joandrea . . .	20.—
Întrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span . . .	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau . . .	50.—
Leexiconul comunelor bisericesci din archidiececă de Dr. Remus Roșca . . .	1.—
Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu . . .	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan . . .	20.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju . . .	25.—
Poesii de Andreiu Murșan . . .	1.50
Poetica română de I. Manliu . . .	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V . . .	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu . . .	75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu . . .	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi . . .	15.—
Studiu din economia națională de P. Petrescu . . .	40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu . . .	45.—
Stupăritul de C. Dimian . . .	80.—
Vechia metropolie de N. Popea . . .	1.50
Protocoloalele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă . . .	19.—
Protocoloalele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă . . .	7.60
Statut organic . . .	25.—
Regulament pentru parohii . . .	10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului . . .	10.—
Regulament pentru procedura matrimonială . . .	20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian . . .	10.—
Regulament pentru afaceri interne congresuale . . .	20.—

IV. Tipărituri.

Budget cōla . . .	03.—
Catalog de clasă cōla . . .	02.—
Catolog de clasă broș. din 10 cōle . . .	30.—
Catolog de clasă broș. din 15 cōle . . .	45.—
Catolog de clasă broș. din 20 cōle . . .	55.—
Carte de evidență cōla . . .	03.—
Carte de evidență leg. din 30 cōle . . .	1.80
Carte de evidență leg. din 40 cōle . . .	2.10
Chronica școlară leg. . .	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă cōla . . .	02.—
Conspecte protopopesci, pentru noucun. . .	05.—
Conspect despre comunele matre și filie cōla . . .	03.—
Conspect despre visitarea școlilor cōla . . .	03.—
Conspecte de catechisația cōla . . .	03.—
Conspecte scolare înv. (date statistice cōla . . .	06.—
Conspecte prot. I. II. III cōla . . .	06.—
Conspecte de absenții săptămânale și lunare cōla . . .	02.—

Contul capitalelor active cōla . . .	fl. —03
Estrase din protocolul botezaților, cununaților și morților esempl. . .	01.—
Matricula școlară cōla cr. 2 legată din 50 cōle . . .	1.50
Inventare pentru averea bisericilor . . .	10.—
Jurnal de casă cōla . . .	03.—
Jurnal de casă leg. 25 coli . . .	165
Jurnal de casă leg. 30 coli . . .	1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl. . .	01.—
Protocolul buneii învoiri cōla . . .	06.—
Protocolul buneii învoiri leg. din 50 cōle . . .	4.—
Protocolul parochial cōla . . .	06.—
Protocolul parochial leg. din 50 cōle . . .	4.50
Protocolul botezaților cōla . . .	06.—
Protocolul botezaților I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul cununaților cōla . . .	06.—
Protocolul cununaților I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul morților cōla . . .	06.—
Protocolul morților leg. din 50 c. . .	4.50
Protocol de esibite cōla . . .	03.—
Protocol de esibite I. din 30 cōle . . .	1.80
Protocol de esibite I. din 50 cōle . . .	2.50
Prot. de clasificățiune cōla . . .	02.—
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. . .	1.50
Specificățiuni pentru noua cununați cōla . . .	05.—
Testimonii scolare esempl. . .	02.—
Testimonii de religie . . .	02.—

V. Icoane.

Icōna înmormântării domnului pe pânză . . .	fl. 2.50
Icōna înmormântării domnului pe hârtie . . .	50.—
Icōna celor trei Ierarchi pe hârtie . . .	30.—
Icōna Evangeliștilor pe hârtie . . .	50.—
Portret Șaguna . . .	1.—
Portret Gozdsu . . .	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 . . .	70.—
Libele de comput à 1 cr. 100 . . .	70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100 . . .	70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu . . .	15.—
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și . . .	45.—
Tocuri (cōde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata . . .	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 h. miia de cōle . . .	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl. . . .	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl 20 cutie constătătoare din 144 bucăți . . .	
Tăblițe de petră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata . . .	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate . . .	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata . . .	
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Circete, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă, Calemare, Liniale, hârtie pentru stelagi, Albume, Blocuri, Tinte de desen; totfelul de negrăla, tôte acestea cu prețuri foarte moderate . . .	